

ВІННИЦЬКИЙ СОЦІАЛЬНО – ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
УНІВЕРСИТЕТУ «УКРАЇНА»

«ГРОШІ ТА КРЕДИТ»

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Вінниця - 2018 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою економіки та менеджменту
Вінницького соціально-економічного інституту Університету «Україна»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: ст. викл. Євась Тетяна Володимирівна

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою соціально-
економічного факультету

“ _____ ” _____ 20__ року, протокол № _____

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни „Гроші та кредит” складена відповідно до освітньо-професійного програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є - вивчення теоретичних аспектів функціонування в ринковій економіці таких економічних категорій, як гроші, валюта, кредит, грошовий, фінансовий та валютний ринки і визначення на цій основі методологічних засад формування, розвитку та діяльності банків, грошової, валютної, кредитної та банківської систем.

Міждисциплінарні зв'язки: економічна теорія, теорія фінансів, державне регулювання економіки і прогнозування, макроекономіка, ринок фінансових послуг, фондовий ринок, банківські операції, міжнародні фінанси.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Аспекти розвитку грошових та валютних відносин
2. Кредитні відносини та фінансове посередництво

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни „Гроші та кредит” є формування системи базових знань з теорії грошей, кредиту, засвоєння закономірностей функціонування грошового та фінансового ринків як теоретичної основи державної монетарної, валютної, податкової та бюджетної політики, розвитку банківської справи та ринку фінансових послуг; формування спеціальних знань і практичних навичок з питань організації грошових та кредитних відносин та їх функціонування на макро- і мікроекономічному рівнях.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни „Гроші та кредит” є надання майбутнім фахівцям з економіки знання щодо сутності та функцій таких категорій, як "фінанси", "гроші", "кредит", зміст основних теорій грошей, поняття грошового обігу, грошових потоків, монетарного та фінансового ринків, грошових та валютних систем, основ кредитних, розрахункових, валютних, податкових та бюджетних відносин, тобто сформувати у студентів теоретичну базу для наступного оволодіння практикою використання грошово-кредитних інструментів в бізнесі та в системі регулювання економіки України.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- сутність та функції грошей і кредиту;
- склад грошової, кредитної та валютної системи;
- структуру грошового ринку, валютної системи, грошової маси;

- закони грошового обігу;
- сутність грошового обороту та грошових потоків;
- основні форми та показники виміру інфляції;
- форми і види кредиту;
- призначення та функції центрального банку, комерційних банків та спеціалізованих кредитно-фінансових установ.

вміти:

- вільно орієнтуватись у теоретичних та практичних проблемах грошової та валютної системи;
- аналізувати поточну ситуацію на вітчизняному та іноземному грошовому та валютному ринку;
- прогнозувати майбутній розвиток грошово-кредитних відносин;
- обирати оптимальні шляхи вирішення конкретних виробничих завдань грошово-кредитного та валютного характеру.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин / 5 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Аспекти розвитку грошових та валютних відносин

Тема 1. Сутність та функції грошей

Походження грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Поява грошей як об'єктивний наслідок розвитку товарного виробництва та обміну. Роль держави у створенні грошей.

Суть грошей. Гроші як загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив. Портфельний підхід до визначення суті грошей. Гроші як форма вияву суспільних відносин. Специфіка вияву суті грошей у різних економічних системах. Гроші як особливий товар, мінова й споживча вартість грошей як товару. Гроші як гроші й гроші як капітал. Зв'язок грошей з іншими економічними категоріями.

Натурально-речові форми грошей, причини та механізм їх еволюції від звичайних товарів першої необхідності до благородних металів. Причини й механізм демонетизації золота. Ідеальні форми грошей та їх кредитна природа. Еволюція кредитних грошей від урядових (казначейських) зобов'язань до зобов'язань центрального банку. Різновиди сучасних кредитних грошей. Роль держави у затвердженні кредитних зобов'язань як грошей.

Специфічний характер вартості грошей. Купівельна спроможність як вираз вартості грошей та різних їх форм. Вартість грошей і час. Вплив зміни вартості грошей на економічні процеси. Ціна грошей як капіталу: альтернативна вартість зберігання грошей та процент.

Поняття про функції грошей та їх еволюція.

Функція міри вартості, її суть, сфера використання. Масштаб цін. Ідеальний характер міри вартості. Ціна як грошовий вираз вартості товарів.

Функція засобу обігу, її суть, сфера використання; реальність і кількісна визначеність грошей у цій функції.

Функція засобу платежу, її суть, відмінність від функції засобу обігу, сфера використання, еволюція.

Функція засобу нагромадження, її суть, сфера використання. Вплив часу на функцію засобу нагромадження.

Світові гроші. Еволюція золота як світових грошей. Передумови використання національних та колективних валют як світових грошей. Взаємозв'язок функцій грошей. Вплив на функції грошей зміни їх вартості.

Роль грошей у ринковій економіці. Якісний і кількісний аспекти впливу грошей на економічні і соціальні процеси. Грошове середовище як фактор впливу на матеріальні інтереси та виробничу активність економічних суб'єктів. Вплив зміни кількості грошей на основні макро- та мікроекономічні процеси. Гроші як інструмент регулювання економіки. Зміна впливу кількісних параметрів грошей на економіку в коротко- та довгострокових інтервалах. Еволюція ролі грошей у перехідній економіці України.

Тема 2. Грошовий оборот і грошові потоки

Поняття “грошового обороту” як процесу руху грошей. Грошові платежі як елементарні складові грошового обігу. Основні суб'єкти грошового обігу. Основні ринки, що взаємопов'язані з грошовим обігом. Національний дохід і національний продукт як визначальні параметри грошового обігу. Економічна основа та загальна схема грошового обігу.

Поняття “грошового потоку” та критерії класифікації цих потоків. Характеристика основних видів грошових потоків. Взаємозв'язок між окремими видами грошових потоків. Балансування потоку національного доходу й потоку національного продукту через внутрішній та зовнішній грошові ринки.

Структура грошового обігу. Готівковий та безготівковий сектори грошового обігу. Сектор грошового обігу, фінансовий та кредитний сектори.

Маса грошей, що обслуговує грошовий обіг, її склад та фактори, що визначають її зміну. Базові гроші. Грошові агрегати. Швидкість обігу грошей: поняття, фактори, що визначають швидкість обігу, вплив її на масу та сталість грошей. Порядок розрахунку швидкості обігу грошей.

Закон кількості грошей, необхідних для обігу, його суть, вимоги та наслідки порушення вимог. Проблема монетаризації валового внутрішнього продукту.

Механізм поповнення маси грошей в обігу. Первинна емісія центрального банку. Вторинна емісія депозитних грошей комерційних банків. Грошовий мультиплікатор.

Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий обіг: банкноти, розмінна монета, депозитні гроші, векселі, чеки, їх суть та характеристика.

Тема 3. Грошовий ринок

Сутність грошового ринку. Об'єкт купівлі-продажу на грошовому ринку. Суб'єкти та інструменти грошового ринку. Неборгові та боргові зобов'язання. Депозитні і позичкові зобов'язання. Характеристика основних грошових потоків грошового ринку. Канали руху грошових потоків та фінансовий (грошовий) ринок. Економічна структура грошового ринку. Характеристика основних видів фінансового ринку: ринку короткострокових позик, короткострокових фінансових активів, цінних паперів, середньо- і довгострокових позик.

Сутність попиту на гроші. Попит на гроші і швидкість обігу грошей. Теоретичні моделі попиту на гроші. Цілі, мотиви та чинники, що визначають параметри попиту на гроші. Трансакційний мотив. Попит на гроші і реальні доходи. Очікуваний доход на гроші. Купівельна спроможність грошей. Попит на гроші і норма відсотка. Характеристика основних положень теорії попиту грошей: теорія касових залишків, кейнсіанські теорії і теорія сучасного монетаризму. Особливості попиту на гроші в умовах перехідної економіки України.

Пропозиція грошей. Суть та механізм формування пропозиції грошей. Роль банківської системи у формуванні пропозиції грошей. Фактори, що визначають зміну пропозиції грошей. Крива пропозиції грошей. Графічна модель грошового ринку.

Рівновага на грошовому ринку та відсоток. Наслідки зміни попиту і пропозиції на гроші. Вплив на ринок змін у попиті і пропозиції грошей.

Характеристика облікового ринку та його особливості. Характеристика міжбанківського ринку та операції на міжбанківському ринку. Роль міжбанківського ринку у становленні ринкової економіки в Україні.

Механізм поповнення маси грошей в обороті. Первинна емісія центрального банку. Вторинна емісія депозитних грошей акціонерних (кооперативних) банків. Грошовий мультиплікатор. Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий обіг банкнот, розмінних монет, депозитних грошей, векселів, чеків. Їх суть та характеристика. Поняття про дебетовий та кредитовий оборот.

Тема 4. Грошові системи

Суть грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни. Елементи грошової системи.

Основні типи грошових систем, їх еволюція. Системи металевого кредитного обігу.

Необхідність створення грошової системи України. Особливості процесу запровадження національної валюти в Україні: запровадження тимчасової валюти, паралельний обіг купоно-карбованця та радянського карбованця, процес стабілізації тимчасової валюти. Випуск постійної валюти - гривні.

Державне регулювання грошової сфери як головне призначення грошової системи.

Фіскально-бюджетна й грошово-кредитна політика в системі державного регулювання ринкової економіки.

Тема 5. Інфляція та грошові реформи

Теоретичні концепції інфляції та інфляційного процесу. Теорія інфляції попиту. Теорія інфляції витрат.

Суть та форми інфляції. Інфляція і дефляція. Етапи інфляційного процесу. Причини інфляції. Форми інфляції: повзуча інфляція; галопуюча інфляція; гіперінфляція; супергіперінфляція та їх дослідження. Зовнішні ознаки інфляції: відкрита інфляція, прихована інфляція; їхня характеристика. Причини інфляції, монетарні та загальноекономічні чинники. Причини інфляції попиту. Причини фіскальної інфляції. Характерні ознаки інфляції витрат і її чинники.

Показники вимірювання інфляції: індекс вартості життя; індекс купівельної спроможності; індекс споживчих цін; індекс цін виробника.

Особливості інфляційного процесу в Україні. Розвиток інфляційного процесу в Україні в 1992–2014 рр.

Економічні та соціальні наслідки інфляції. Вплив інфляції на виробництво, зайнятість та життєвий рівень населення.

Методи регулювання інфляції. Антиінфляційна політика. Грошові реформи та методи їх проведення. Дефляційна політика. Політика доходів.

Тема 6. Валютні відносини та валютні системи

Поняття валюти. Призначення й сфера використання валюти. Види валюти: національна, іноземна, колективна. Суть і види валютних відносин.

Валютний курс та конвертованість валют. Суть, основні формування й види валютного курсу. Поняття, значення й механізм забезпечення конвертованості валюти.

Валютний ринок: суть та основи функціонування. Об'єкти та суб'єкти валютного ринку. Біржова та позабіржова торгівля валютою. Основні види валютних операцій. Роль банків на валютному ринку. Фактори, що впливають на кон'юнктуру валютного ринку.

Валютне регулювання: суть і необхідність. Механізм регулювання валютного курсу: девальвація, ревальвація, валютна інтервенція. Регламентація статусу валюти та порядку здійснення операцій з нею (правила купівлі-продажу, ввозу-вивозу, використання валютного виторгу, здійснення валютних платежів, нагромадження золотовалютних запасів тощо). Платіжний баланс у механізмі валютного регулювання. Органи валютного регулювання. Золотовалютні запаси в системі валютного регулювання.

Валютні системи: поняття, структура, призначення. Види валютних систем: національні, регіональні, світові. Розвиток валютної системи України. Європейська валютна система. Еволюція світової валютної системи. Характеристика сучасної світової валютної системи та роль міжнародного валютного фонду (МВФ) у її функціонуванні. Проблеми формування валютної системи країн СНД.

Тема 7. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм

Металістична теорія грошей. Розвиток металістичної теорії грошей. Основні представники металістичної теорії грошей. Меркантилісти як основні представники металістичної теорії грошей.

Номіналістична теорія грошей. Основні представники номіналізму. Вартісна теорія грошей у працях англійських вчених. Австрійська та Кейнсіанська школи в номіналізмі. Вклад Дж. Кейнса у вдосконалення теорії і практики застосування кількісної теорії грошей та розбудови кредитно-грошового механізму державного регулювання економіки.

Кількісна теорія грошей. Період зародження кількісної теорії грошей. Подальший розвиток кількісної теорії грошей у працях І. Фішера. Математичне рівняння Фішера. Абсолютний рівень цін з позицій кількісної теорії. Вплив неокласиків на розвиток кількісної теорії грошей.

Теорія інфляції. Кейнсіанська теорія інфляції. Крива Філіпа. Монетаристська концепція інфляції. М. Фрідмен як основний представник монетаристської концепції інфляції. Теорія інфляції, спричиненої надлишковими витратами виробництва. Теорія інфляційної спіралі в працях західних економістів.

Змістовий модуль 2. Кредитні відносини та фінансове посередництво

Тема 8. Кредит у ринковій економіці. Кредитні системи

Необхідність кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин. Два методи перерозподілу коштів у процесі відтворення відмінності між ними та сфера використання. Економічні чинники розвитку кредиту та особливості вияву їх у різних галузях народного господарства.

Суть кредиту. Кредит як форма руху вартості на поворотній основі. Еволюція кредиту в міру розвитку суспільного виробництва. Кредит як форма суспільних відносин. Позичковий капітал та кредит. Зв'язок кредиту з іншими економічними категоріями.

Економічна основа, стадії та закономірності руху кредиту. Об'єкти та суб'єкти кредитних відносин.

Форми та види кредиту. Критерії класифікації кредиту. Форми кредиту, переваги й недоліки кожної з форм. Види кредиту. Характеристика окремих

видів кредиту: банківського, державного, комерційного, міжнародного, споживчого. Банківський кредит як переважний вид кредиту. Принципи банківського кредитування.

Економічні межі кредиту. Поняття меж кредиту, причини й наслідки їх порушення. Кредитні відносини та інфляція.

Процент за кредит. Суть процента, види, економічні межі руху та фактори зміни ставки процента. Процент в умовах інфляції. Роль процента.

Поняття функцій кредиту та їх класифікація. Характеристика окремих функцій кредиту. Основні напрямки вияву ролі кредиту в ринковій економіці.

Розвиток кредитних відносин у перехідній економіці України. Відновлення комерційного кредиту та фактори, що гальмують його розвиток. Труднощі розвитку банківського кредиту. Еволюція державного та споживчого кредиту.

Поняття про кредитну систему, її структура та складові. Кредитна система України як елемент інфраструктури грошового ринку. Складові елементи кредитної системи та їхня загальна характеристика.

Тема 9. Центральний банк та його роль в економіці

Центральні банки, їхнє походження, призначення, функції та операції. Функції центральних банків та їхня характеристика.

Побудова, розвиток і діяльність Національного банку України. Функції Національного банку України та їхній аналіз. Грошово-кредитна політика Національного банку України. Правова основа діяльності Національного банку України.

Статутний капітал НБУ. Функції Національного банку. Організаційні основи та структура.

Стійкість банківської системи та механізм її забезпечення. Критерії стійкості. Поняття та значення стійкості банків. Нагляд і контроль за діяльністю банків. Страхування банківських депозитів та кредитів. Створення банківських резервів.

Тема 10. Комерційні банки як основна ланка кредитної системи

Класифікація і характеристика комерційних банків. Характеристика комерційних банків за формулю власності (акціонерні, кооперативні, державні, муніципальні та ін.). Необхідність об'єднання банків у систему. Економічна сутність банку, визначення сутності банку. Види банків. Групи банків. Аналіз за активами найбільших та великих банків України станом на кінець 2011 р. Структура прибутку та рентабельності активів комерційних банків України (2002–2014 рр.).

Поняття про банківську систему. Основи організації банківської системи: принципи побудови, цілі, механізм функціонування. Функції банківської системи. Становлення і динаміка розвитку банківської системи України.

Банки другого рівня, їхнє походження, види, правові основи організації. Операції комерційних банків (пасивні, активні, лізингові, трастові, факторингові, торгово-комісійні та ін.), їхня загальна характеристика та аналіз в Україні за останні 5 років.

Доходи, видатки і ліквідність активів комерційних банків. Найбільші та великі банки України.

Тема 11. Спеціалізовані кредитно-фінансові установи

Сутність небанківських кредитних установ. Ознаки спеціалізованих кредитно-фінансових установ. Класифікація небанківських установ за ознаками.

Страхові компанії Як договірні фінансові посередники. Функції страхових компаній. Структура коштів страхових організацій та порядок їх формування.

Пенсійні фонди як спеціалізовані фінансові посередники. Причини та способи формування пенсійних фондів. Державні та приватні пенсійні фонди. Порядок формування бюджету пенсійного фонду.

Інші фінансово-кредитні установи: лізингові компанії, факторингові компанії, інвестиційні фонди, фінансові компанії, кредитні спілки (кооперативи), каси взаємної допомоги, ощадні каси.

Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні установи

Міжнародні фінансові інституції, їх сутність. Мета створення міжнародних та регіональних валютно-фінансових організацій. Бреттон-Вудські інститути: Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, банк міжнародних розрахунків. Регіональні банки розвитку: Європейський банк реконструкції та розвитку, Азіатський банк розвитку, Африканський банк розвитку, Міжамериканський банк розвитку та ін.

Міжнародний валютний фонд та мета його створення. Модифікації фінансових ресурсів МВФ. Критерії. Що висуваються до позичальників Міжнародним валютним фондом. Етапи співробітництва МВФ з Україною.

Світовий банк як група кредитно-фінансових установ. Завдання Світового банку. Склад Світового банку: Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародна асоціація розвитку (МАР), Міжнародна фінансова корпорація (МФК), Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій (БАГІ), Міжнародний центр із врегулювання інвестиційних спорів (МЦВІС).

Регіональні фінансово-кредитні установи. Міжамериканський банк розвитку (МаБР). Африканський банк розвитку (АфБР), Азіатський банк розвитку (АзБР). Європейський інвестиційний банк (ЄІЕ). Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР).

3. Рекомендована література

Базова:

1. Конституція України — К.: Преса України. 1997. — Ст. 85, 95, 96, 97, 98, 116, 119.
2. Податковий кодекс України (Із змінами, внесеними згідно із Законом N 2856-VI) (2856–17) від 23.12.2010 р.
3. Закон України «Про Національний банк України» № 679-XIV від 20.05.1999 р. (із змінами та доповненнями) // Урядовий кур'єр. — 1999. — № 120–121. — С. 1–9.
4. Закон України «Про банки і банківську діяльність» № 2121-III від 07.12.2000 р. (із змінами та доповненнями) // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 2001. —
5. № 1. — С. 3–47.
6. Банківські операції. Підручник /За ред. А. М. Мороза./ КНЕУ, 2010.
7. Венгер В. В. Фінанси: навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2009—432 с.
8. Гроші і кредит. Підручник /За ред. проф. Івасіва Б. С./: КНЕУ, 2010.
9. Гальчинський А. С. Теорія грошей. Навчальний посібник — К.б основи, 2008.
10. Гальчинський А. С. Сучасна валютна система. — К.: Лібра, 2007.
11. Гриценко О. І. Гроші та грошово-кредитна політика. — К.: Основи, 2006.
12. Гроші і кредит. Підручник. Савлук М. І., Мороз А. М. та ін. К.: КНЕУ, 2009.
13. Демківський А. В. Гроші та кредит. — К.: Київ, 2010. — 528 с.
14. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія та практика. Навч. посібник. 4-те випр. і доп. К.: / Каравела, 2012. — 360 с.
15. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія та практика. Навч. посібник. 3-те випр. і доп. К.: / ЦУЛ, 2011. — 352 с.
16. Фесенко І. А. Фінанси: навч. посіб. / І. А. Фесенко, І. Є. Алфьорова; Донбас. держ. техн. ун-т. — Алчевськ: ДонДТУ, 2012. — 334 с.
17. Фінанси: підручник для студентів вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації / авт. кол.; за ред. А. Я. Кузнецової, Г. М. Азаренкової. — К.: УБС НБУ, 2011. — 495 с.

Додаткова:

1. Амосов О. Ю. Податкова політика та податкова система: навч. посіб. / О. Ю. Амосов, А. О. Дегтяр, Т. В. Меркулова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; Харк. регіон. ін-т держ. упр. — Х.: Магістр, 2010. — 140 с.
2. Атамась Н. І. Фінанси. Бюджет. Податки. Національна та міжнародна термінологія: у 3 т. Т. 2. Терміни і категорії. Показники, методи і моделі. Бюджетні системи і реформи. Фінансові інститути. Фінансове та бюджетне законодавство / Н. І. Атамась, А. С. Бабенко, В. Д. Базилевич, Р. Л. Балакін, М. Д. Білик, Н. А. Боярко, Л. Д. Буряк, Л. К. Воронова, І. О. Галичин, В. П.

Галушко; НАН України, Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин, Акад. фін. упр. — К., 2010. — 647 с.

3. Базилевич В. Д. Фінанси. Бюджет. Податки. Національна та міжнародна термінологія: у 3 т. Т. 1. Еволюція національної та світової фінансової думки. Історичні портрети. Біографічні дані / В. Д. Базилевич, С. В. Бойко, А. М. Вашицин, В. В. Вірченко, Л. В. Воробйова, С. С. Гасанов, Л. П. Горкіна, В. І. Гринчуцький, В. О. Длугопольський, М. В. Довбенко; НАН України, Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин, Акад. фін. упр. — К., 2010. — 621 с.
4. Білик М. Д., Надточій С. І. Грошові потоки підприємств у мікро та макроекономічному аспекті // Фінанси України. — 2007. — № 6. С.133–147.
5. Буковинський С. А., Грищенко А. А., Кричевська Т. О. Середньострокова монетарна стратегія та проблеми її формування й реалізації в Україні // Фінанси України. — 2008. — № 6. С. 3–30.
6. Бурлачков В. Особливості сучасних економічних процесів і грошово-кредитна політика // Економіка України. — 2010. — № 4. — С.16–21.
7. Варналій З. С. Фінанси. Бюджет. Податки. Національна та міжнародна термінологія: у 3 т. Т. 3. Податкова термінологія. Податкові системи і реформи. Податкові інститути. Податкове законодавство / З. С. Варналій, В. П. Вишневський, С. С. Гасанов, О. М. Десятнюк, Т. І. Єфименко, А. Г. Загородній, О. Г. Зима, Ю. Б. Іванов, О. П. Кириленко, В. В. Козюк; НАН України, Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин, Акад. фін. упр. — К., 2010. — 575 с.
8. Валютно-фінансова інтеграція ЄС: навч. — метод. посіб. / І. Б. Насадюк; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. — О.: Астропринт, 2011. — 135 с.
9. Головач А. В. Інформаційно-аналітичне забезпечення державного фінансового менеджменту (методологія і практика прикладної статистики): навч. посіб. / А. В. Головач, В. Б. Захожай, І. Г. Манцуоров, Н. А. Головач; МОНМС України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». — К, 2010. — 260 с.
10. Ткач В. О. Фінанси, грошовий обіг та кредит: навч. посіб. / В. О. Ткач, О. І. Бобирь, О. В. Болдуєва; Запоріж. нац. техн. ун-т. — Запоріжжя, 2011. — 336 с.

Інформаційні ресурси

1. Нормативно правові документи Верховної Ради України [Електронний ресурс]. — Доступний з: <<http://portal.rada.gov.ua>>.
2. Укази Президента України [Електронний ресурс]. — Доступний з: <<http://www.president.gov.ua>>.
3. <http://www.president.gov.ua>.
4. Нормативно-правова база Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. — Доступний з: <<http://www.kmu.gov.ua/control>>.

5. Банківський нагляд та основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. — Доступний з: <<http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>>.
6. Моніторинг виконання Державного та місцевих бюджетів України [Електронний ресурс]. — Доступний з: <<http://www.minfin.gov.ua>>.
7. Аналітичні та статистичні звіти діяльності Державної фінансової інспекції України. - [Електронний ресурс]. — Доступний з: <<http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>>.
8. Статистична інформація Державної служби статистики [Електронний ресурс]. — Доступний з: <<http://www.ukrstat.gov.ua>>.
9. Аналітичні матеріали про діяльність ринків фінансових послуг в Україні [Електронний ресурс]. — Доступний з: <<http://www.dfp.gov.ua/1.html>>.
10. Фінансовий моніторинг діяльності учасників фондового ринку в Україні [Електронний ресурс]. — Доступний з: <<http://www.nssmc.gov.ua/activities/finmonitoring>>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – іспит

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики успішності навчання

Оцінку знань студентів з дисципліни здійснюють відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), що є українським варіантом ECTS. Ця система базується на здійсненні наскрізного поточного контролю на аудиторному занятті у відповідності до його форми (лекційної, практичної (семінарської)). Підсумковою оцінкою поточного контролю є оцінка за модуль, тобто реалізується принцип модульного обліку знань студентів.

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі форми та методи контролю як:

1. Модульна контрольна робота
2. Тестування